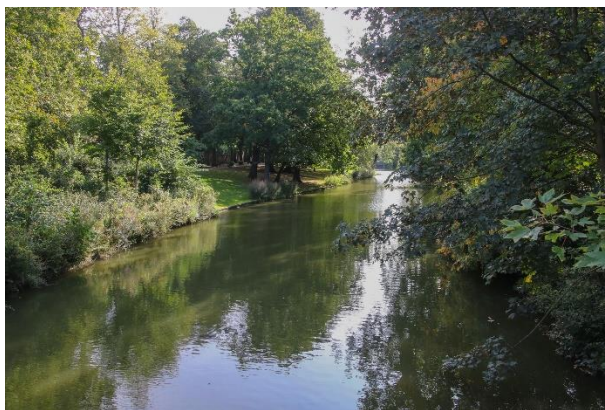

Beste natuurvrienden,

het werd weer eens tijd om de natuurtoerist uit te hangen. Niet met je botten door een godvergeten natuurgebied gaan baggeren maar met je beste schoentjes (al af niet met een hielkje) langs effen paden flaneren, jaja, dat moet bij NVO toch ook eens kunnen. Verrassend hoe ook op zo'n toeristische bestemming de natuur haar plek verovert. Dat konden **26 NVO-ers** (15 AM en 12 PM) zelf constateren op **20 september** tijdens een zomerse wandeling langs de **Vesten van Brugge**.

Deze oude vestingswallen moesten de stad beschermen en omdat je daarvoor de vijand van zo ver mogelijk wil zien komen, stonden er oorspronkelijk geen bomen en struiken. Enkel gras, dat kort werd gehouden door hier en daar een kudde schapen, mocht er groeien. Toen de verdedigingsfunctie wegviel kwam er wel plaats vrij voor hogere begroeiing en werden de vesten één groot langgerekt park.

Er werden toen heel wat bomen en struiken aangeplant en nog steeds is een groot deel van de aanwezige flora daarom van niet-natuurlijke oorsprong. Maar de natuur valt niet te stoppen en allerhande inheemse soorten vonden al vlug een plaatsje tussen de aanplantingen. De insecten volgden en al vlug ook heel wat vogelsoorten. Meeuwen, eenden en ganzen, spechten, zangvogels... variatie genoeg om hier ook als

vogelliefhebber aan je trekken te komen.

Vanzelfsprekend is deze wandeling ook een topper voor niet-natuurlijkhebbers maar het rustgevende groen, de mooie doorkijkjes op het oude Brugge en het prachtige nazomer-weer waren ook voor NVO-ers een mooie surplus bij de vele natuurwaarnemingen. De (natuur-) boog moet niet altijd (strak) gespannen staan nietwaar. Dat het deze keer dan wat moeilijker was om aangeplante en natuurlijke soorten uit elkaar te houden

namen we er graag bij. We hadden trouwens flink wat hulp van onze NVO-botanicus, waarvoor dank.

Voor aspirant-botanici en would-be-natuurgidsen is er maar één dikke tip om al die soortnamen onder de knie te krijgen: herhalen... herhalen... herhalen... (zijn dat dan niet drie tips?). Het eerste jaar (neem er maar 2 of 3) wordt je overweldigd door al die info maar daarna beginnen de puzzelstukjes in elkaar te vallen. Vanaf dan kun je jezelf steeds meer schouderklopjes geven omdat je toch al verrassend veel blijkt te weten en te begrijpen (volhouden dus).

Om de wandeling in stijl af te sluiten betraden we het Minnewater-kasteeltje en drapeerden onszelf over allerhande terrasmeubilair. Geef toe, van zo'n uitzicht kunnen genieten tijdens een nabespreking is toch bijzonder.

Metten is weten... we noteerden dit kalenderjaar al 473 verschillende soorten. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **986 verschillende soorten** geworden (ja in de verte lonkt reeds de 1000). Bij elk verslag voegen we 12 foto's met een woordje uitleg waarbij we proberen steeds andere soorten in het spotlicht te zetten, zo passeerden al **831 verschillende soorten** de revu. Je kunt al die foto's en tekstjes ook bekijken in samenvattende excel-bestanden, te vinden op onze site via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/>

Je kunt er ook alle vorige verslagjes vinden : <https://nvosite.com/archief/> Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen helaas weer snel. Gelukkig klikten onze hoffotografen er op los en zorgden voor mooie plaatjes als geheugensteuntje (bedankt Dirk, Natacha, Annemie, Jef, Rene en Frank) en zo kunnen we weer twaalf extra pagina's aan het verslag toevoegen.

Als een soort werd aangeplant dan hernemen we ze (meestal) niet op onze soortenlijst. Maar als ze zich verspreidt en verschijnt op plaatsen waar ze niet werd aangeplant dan noteren we ze wel. Zo vonden we (dankzij Johan) deze **Papiermoerbeï**, met wel zeer bijzondere bladeren, op een brug over de reien. (foto : JoDe)

De herfst is het seizoen van allerlei vruchten en zaden. Niet alle plantensoorten kiezen voor verspreiding door vogels. Zo zijn er ook heel wat die de wind gebruiken. Je zou het bij deze vruchten van de **Linde** niet meteen denken maar het "afdak"-blaadje veroorzaakt een hele mooie helikoptervlucht, QED... (foto : JaVa)

Als je je als soort specialiseert in een bepaalde biotoop heb je het voordeel dat je de buit aan voedsel met weinig andere soorten moet delen. Zo hebben een paar vogelsoorten zich bij ons gespecialiseerd in het afzoeken van boomstammen. Deze **Boomkruiper** eet daarbij enkel ongewervelden, dat zie je aan de dunne snavel. (foto : waarnemingen.be)

Ook de **Boomklever** zoekt boomstammen af maar heeft een veel dikkere snavel. Hij kan daarmee ook hier en daar eens een noot of andere zaden kraken. Hij heeft trouwens nog een voordeel ten opzichte van de Boomkruiper want hij kan ook omlaag langs de stam dankzij speciale aanpassingen in de poten. (foto : waarnemingen)

Felrood en felgeel zijn kleuren waarmee insecten duidelijk maken aan vogels dat ze niet eetbaar zijn vanwege giftig of ten minste zeer slecht smakend. Deze **Vuurwantsen** deden dan ook geen moeite om zich te verstoppen en ze zaten, nimfen en imago's door elkaar, in grote groepen te zonnen op de Lindebomen langs de vesten. We hebben er duizenden, vele duizenden, gezien. (foto : waarnemingen.be)

Van deze soort zagen we er slechts eentje en het was een nimf (zoals op de foto). Het is een soort die nog maar een paar jaar in Vlaanderen voorkomt en voorlopig nog als zeldzaam in de lijsten staat. Deze **Zuidelijke groene stinkwants** is een voorbeeld van een klimaatvolger, een soort die naar het noorden kan opschuiven dankzij de klimaatopwarming. (foto : waarnemingen.be)

Halfweg de stam van een grote Paardenkastanje stonden deze **Zadelzwammen** mooi te wezen. Maar voor de gastheer is het slecht nieuws, zwammen krijgen meestal maar een kans tot groeien als de boom al verzwakt is. De zwam doorweeft de boom binnenin met schimmeldraden die daar de weefsels verteren. In veel gevallen volgt uiteindelijk het afsterven van de boom. (foto : JaVa)

Deze bloeivorm is zo mooi dat ze misschien wel doet denken aan orchideeën. Maar als je wat beter kijkt zie je een vierkante stengel en beurtelings overstaande bladeren, het is er dus eentje uit de lipbloemenfamilie. Niet zelden zijn er in onze natuur koppels soorten die sterk op elkaar lijken en dan is het opletten geblazen. Deze smallere bladeren tonen aan dat dit niet Bosandoorn is maar wel de wat zeldzamere (bij ons toch) **Moerasandoorn**. (foto : waarnemingen.be)

Als je op een plant een uitstulping vindt die er niet thuishoort dan heb je meestal met een gal te maken. Dit is de **Essenbloesemmijt** en de naam beschrijft wat er gebeurt. Een mijt (kleine spinachtige) veroorzaakt vergroeiingen in de bloesems van Es. De soort wordt ook wel Bloemkoolgal genoemd maar daaruit kan je niets afleiden, behalve (eventueel) de vorm. (foto : waarnemingen.be)

We vinden bij ons nogal wat plantensoorten waarvan de naam begint met "muur". Denk maar aan Muurleeuwenbek, Muurvaren, Muurfijnstraal, Muurpeper... Het zijn planten die in feite thuishoren op rotsen of grint maar bij ons op muren dezelfde omstandigheden en voedingsbodem vinden. Dat geldt ook voor deze **Muursla**, een composiet die vooral opvalt door (en te herkennen is aan) de vreemde vorm van de bladeren. (foto : waarnemingen.be)

In Vlaanderen vind je 4 kraaiachtigen. Kauw, Zwarte kraai en Ekster kent (bijna) iedereen wel. Maar omdat deze **Gaai** een roestbruine kleur heeft, met in de vleugel een felblauwe vlek, denk je niet meteen aan een kraaiachtige. Jaja, ik weet het wel, Raaf en Roek zou in Vlaanderen ook kunnen (nummer 5 en 6 dus) maar voorlopig is dat (zeker bij ons) nog uitzonderlijk. (foto : waarnemingen.be)

Over felblauwe vlek gesproken... tijdens de nabespreking ('s morgens) kwam tweemaal een **Isvogel** voorbijgeschoten. De tweede keer maakte hij nog een scherpe bocht waarbij de fluo-blauwe lijn over de rug heel goed zichtbaar was. Dat zijn zo van die waarnemingen die in het geheugen gegrift blijven staan (als je erbij was natuurlijk... hihi...). (foto : waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 04 oktober** wandelen we door een klein natuurgebied. (de info-mail viel al in je mailbox op maandag 28 september)
Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

(voorlopig wordt vanwege de corona-maatregelen geen carpooling georganiseerd)

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **Zondag 04 oktober** : wandeling door natuurgebied **de Warandeputten**
Start : 09u10 of 14u10 op de parking aan de Westdijk (nr 616) / Oostkamp
- **Zondag 11 oktober** : wandeling door het **Stadrandbos**
Start : om 09u00 of 14u00 op het kruispunt Grintweg en Gistelsesteenweg / Oostende
- **Zondag 18 oktober** : wandeling langs de **IJzermonding**
Start : 09u00 of 14u00 parking einde Halvemaanstraat / Nieuwpoort
- **Zondag 25 oktober** : wandeling door het **Krekengebied**
Start : 09u00 of 14u00 fietsenstalling van de Kinderboerderij / Stuiverstraat 599 / Oostende
- **Zondag 01 november** : paddenstoelenwandeling in het **bos van De Haan**
Start : 09u00 of 14u00 parking Zwarte Kiezel (nabij tramhalte met dezelfde naam) / De Haan
- **Zondag 08 november** : paddenstoelenwandeling in het **Maria-Hendrikapark** ('t Bosje dus)
Start : 09u00 of 14u00 op de hoek van randparking bij de oude velodroom / Iependreef / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : NaGy

foto : JeDi

foto : JeDi

Starten op het Stationsplein en daarna weet Johan al vlug een "specialleke" aan te wijzen : **Papiermoerbeï.**

En nu maar hopen dat dat allemaal nog een beetje klopt ook (maar dat bleek achteraf helemaal zo te zijn hoor).

Verrassend veel groen op de vesten en dat weten ook de vogels te waarderen. Nest van Kauw, spiraaltjes-trekkende Boomkruiper en "woewoepende" Boomklever. De ochtendploeg was op het vlak van de vogelwaarnemingen duidelijk in het voordeel (jaja, weer al eens).

foto : JeDi

foto : JeDi

Je ziet op veel van de groepsfoto's dat er wel wat afstand wordt bewaard. Wanneer dat niet het geval is blijven we meestal slechts kort bijeen staan... en het is buiten... wellicht niet 100% coronaproof maar dan toch zeker 96,5 %...

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

De fotografen profiteerden van deze laatste zomerwandeling om nog wat ongewervelden prachtig vast te leggen.

Linksboven beginnend en met de klok mee :

- waarnemingen.be stelt voor deze "jonge **Segrijnslak**" voor
- Een **Klein koolwitje** zit te zonnen op een blad van **Oost-Indische kers**
- Een **Blinde bij** (een zweefvliegsoort) slurpt nectar uit een aster-soort (omgekeerd zou vanzelfsprekend zeer verbazend zijn)
- een prachtige foto van een "gewone" soort : **Zevenstippelig lieveheersbeestje**
- een **Doodskopzweefvlieg**, de naam verwijst naar de tekening op het borststuk. Maar Batman-zweefvlieg had dan ook wel gekunnen.
- een langpootmug, vanwege de dunne zwarte lijn die over de rug loopt is dit waarschijnlijk **Tipula paludosa** (geen Nederlandse naam)

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : JeDi

Als gids loop je voortdurend te selecteren: "Wat vertel ik wel? Wat vertel ik niet? Wat is de moeite om te tonen? Waar kan ik boeiende info over kwijt?" Deze mooie bloesems van **Japanse duizendknoop** (helaas een sterk woekerende exoot) haalden de selectie wel.

foto : RenYp

Er is zo veel (frustrerend veel?) te weten en te leren in de natuur. Gelukkig zijn er wel wat geheugensteuntjes. Schuine bladvoet? Dat moet een **linde**-soort zijn.

Twee weken cursus "manuele expressie" in Kopenhagen (prijskaartje 1250 euro) werpen duidelijk hun vruchten af. Gelukkig als beroepsinkomsten af te schrijven (net als de kosten van de nabespreking trouwens)

foto : JeDi

foto : NaGy

En soms kreeg je ook wel zeer vreemde vragen zoals... "Kun je nog eens een Edelheer uitbeelden?" Klant is koning natuurlijk...

foto : JeDi

De kinderhand is vlug gevuld... Het doet duidelijk deugd om te merken dat wat je als theorie vertelt ook in de praktijk blijkt te kloppen. In dit geval de helikoptervlucht van **linde**-zaadjes.

foto : DiNo

foto : JeDi

foto : FräMe

foto : DiNo

Onze fotografen hebben duidelijk ook oog voor de flora.

Linksboven beginnend en mee met de klok :

- de bijzondere bladeren van de **Papiermoerbe**
- felgekleurde bloemen van de **Oost-Indische kers**
- bloemen en zaden van de **Grote kattenstaart**
- de machtige kroon van een **Plataan**
- bloemen met heel lange meeldraden van **Phacelia**, ook wel Bijenbrood genoemd, een Noord-Amerikaanse exoot
- nog eens **Oost-Indische kers**, met bloemen die zo fel rood zijn dat ze in feite weer oranje zijn (valt over te discussiëren, ik weet het)

foto : JeDi

foto : DiNo

foto : JeDi

foto : NaGy

foto : JeDi

Soms worden er zoveel foto's gemaakt dat je bijna stap voor stap de wandeling kunt reconstrueren. Langs de vesten, iets verder een trapje naar beneden naar de "volkstuintjes", de brug van het Minnewater over, trapjes naar beneden (met wat uitleg) en zo het Minnewaterpark in. Wat opvalt is het ontbreken van (Aziatische) toeristen, jammer voor de Brugse horeca (met zijn wereldbekende "vrolijke" obers) maar heerlijk rustig voor NVO-ers.

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : DiNo

foto : RenYp

Alhoewel deze **Boombklever** ontzettend hoog in een boom zat wisten twee NVO-fotografen hem toch vast te leggen. Met zijn oranje buik en blauwgrijze rug lijkt hij wel een pastel-uitvoering van een IJsvogel. Maar de Boombklever heeft een zwart dievenmasker en dat heeft een IJsvogel niet.

foto : DiNo

Kraaiachtigen zie je op elke (natuur)wandeling. Van de vier soorten die in onze streek voorkomen is de **Kauw** (rechts) de meest algemene. De **Gaai** hierboven zie je bij ons niet zo vaak omdat hij houdt van "veel bomen" (ook wel bos genoemd).

foto : RenYp

Een **Fuut** zou je niet zo snel verwachten midden in een stad maar op het Minnewater voelen ze zich wel thuis. Achteraan zie je een poot uitsteken. Die staan bij Futen zo ver naar achteren dat ze er eigenlijk niet mee kunnen stappen. Ze komen dan ook nooit (of toch zeer zelden) aan land.

foto : RenYp

foto : DiNo

Een jonge **Merel** kijkt ons wat verbaasd aan. Deze soort was zeer algemeen maar krijg harde klappen door het Usutu-virus. Ze lijkt zich nu wel weer wat te herstellen.

NVO-ers volop bezig met informatieverwerking :

- twee vliegen in één klap, als je bloesems zo dicht bekijkt heb je meteen ook de geur geregistreerd
- Johan kiest voor klein en handig en tokkelt soorten bij elkaar op zijn GSM terwijl Dirk en Rene kiezen voor het groot allaam en telelens- gewijs de fauna en flora vereeuwigen.
- Natacha kiest ervoor om meteen ook een turnoefeningske in te lassen, ziet er ongemakkelijk uit maar de resultaten mogen er zijn

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : JeDi

Wie planten wil benoemen heeft meteen een flinke hobby te pakken: meer dan 1200 wilde planten in de lage landen en daar komen heel wat exoten en ontsnapte tuinvormen bij. Reken maar op zo'n 2000 soortnamen om onder de knie te krijgen.

Hier nog enkele voorbeelden, rechtsboven beginnend en met de klok mee :

bloemen en (beginnende) bessen van **Sneeuwbes** (tuinplant) ; sporenhoopjes van **Eikvaren** (inheems) ; bloeiende **Japanse duizendknoop** (invasieve exoot) ; bloeiende **Teunisbloem** (Noord-Amerikaanse exoot) ; **Late guldenroede** (Noord-Amerikaanse exoot) ; bloemen en pluizenbollen van een aster-soort (tuinvorm)

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : JeDi

Wat een weertje zeg... zalig...
Kuieren door het Minnewaterpark en op het einde van het pad een muurtje over de reien inspecteren, daar staan blijkbaar wel wat specifieke plantensoorten op.

foto : JeDi

foto : NaGy

Inheems, exoot, klimaatvolger, verwilderd, aangeplant, stinzeplant, ingeburgerd....

Aaargh... zo'n stadswandeling heeft duidelijk ook zijn nadelen. Maar in bange tijden is hulp nabij... Johan verbaast ons met zijn plantenkennis en als zelfs die te kort schiet kan de herkennings-app op de gsm nog soelaas brengen.

Heel de morgen keken we uit naar de blauwe flits en spitsten we de oren voor de hoge gil maar helaas... geen IJsvogel. En toch... tijdens de nabespreking kwam hij ons toch twee keer verrassen.

foto : JeDi

foto : RenYp

foto : RenYp

We vonden niet veel insecten maar toch genoeg voor enkele fraaie beelden. Linksboven: **Blinde bij** op aster; rechtsboven vrouwtje **Bruinrode heidelibel**; midden twee keer **Vuurwantsen**; linksonder **Blinde bij** op anemoon; rechtsonder een onbenoemd zweefvliegje

foto : FraMe

foto : AnBra

foto : RenYp

foto : DiNo

foto : AnBra

foto : AnBra

foto : AnBra

Ja hoor, er was ook een namiddagploeg maar de deelnemers zijn daar zo gefocust op het natuurgebeuren dat er meestal weinig tijd overblijft voor foto's. En deze keer waren enkele superjonge NVO-ers mee die alles even fantastisch vonden, zelfs een dood **Konijn**.

foto : AnBra

foto : AnBra

foto : FraMe

foto : NaGy

Na de wandeling tijd om even uit te puffen op een terras. We hebben voor onze nabespreking al heel wat bijzondere locaties bezocht maar deze mag zeker met ster genoteerd worden. Omdat in corona-tijden geen of toch heel weinig toeristen in Brugge rondwaren was het er ook rustig zitten. Het "fake news" dat het er ook nog redelijk geprijsd zou zijn moest je er wel eventjes bijnemen, het Engels waar je pijn in je tanden van krijgt ook...

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : JeDi

foto : FraMe

foto : AnBra